

Årsplan

2018-2019

Emma Hjorth barnehage

Bærumsbarnehagen

Innhold

Innledning	3
Bærumsbarnehagen	5
Lekens betydning for barn	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Arbeid mot mobbing	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag	7
Barnehagens pedagogiske innhold	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Omsorg	9
BARNES MEDVIRKNING	14
DET PSYKOSOSIALE MILJØET	14
SPRÅK	15
LIKESTILLING OG LIKEVERD	16
Fagområdene	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Kulturarena	Feil! Bokmerke er ikke definert.
OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE	22
Samarbeid med barnas hjem	Feil! Bokmerke er ikke definert.
DOKUMENTASJON OG VURDERING	23
Plan for kompetanseutvikling	Feil! Bokmerke er ikke definert.
TVERRFAGLIG SAMARBEID	25

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan [barnehagelovens bestemmelser om innhold](#) følges opp, dokumenteres og vurderes.

Litt om Emma Hjorth barnehage:

Barnehagen ble bygget som Pyraminten barnehage i 1979. Kommunen overtok driften av barnehagen i 2001.

Barnehagen er inndelt i fire avdelinger. Dette barnehageåret har vi to avdelinger med 9 barn fra 1-2 år, en avdelinger med 20 barn fra 2-4 år og en avdeling med 14 barn som er 5 år.

Noe av det vi kan tilby er: matlagning sammen med barna 4 dager i uken, skiskole, faste dager til tur, smågrupper, faste dager på sansehuset, gymsal for de minste på vinteren, grupper med språkmetoden Grep om begreper.

Emma Hjorth barnehage er stolt av å representere et mangfold i barnegruppen og i personalgruppen. Vi har opparbeidet oss romslighet og respekt i møte med hverandre. Våre satsningsområder er Språk og Vennskap.

Vi utvikler de voksnes kompetanse for å legge til rette for et godt språkmiljø for barn som har norsk som morsmål og norsk som andrespråk.

Emma Hjorth område kan by på mange muligheter.

Tanumskogen ligger rett i nærheten av barnehagen. Den gir oss muligheter til korte og lange skogsturer, samt et rikt naturliv og mange aktiviteter i naturen.

Barnehagen har beliggenhet rett ved Emma Sansehus og Emma Friskhus, Sansehuset besøker vi annenhver uke og midt på vinteren bruker de minste barna å leke i Emma Friskhus.

Noen meter unna har vi Emma Kafe, Kløverbakken barnehage og Emma Hjorth skole.

Vi benytter oss mye av det flotte turområdet vi har rundt oss og fotballbanen på skolen.

I år har vi valgt å ha følgende områder som utviklingsarbeider/prosjekter

- *Musikk for de minste*
- *ICDP veiledning for foreldre*
- *Språkmiljø på avdeling*
- *Realfag*
- *Arbeidet mot mobbing-observasjoner*
- *Emma Hjorth-nærmiljøprosjekt*
- *Implementering av ny rammeplan*
- *Vi har læringsplass og tar imot elever og studenter*

Vår visjon:

»En liten verden som styrker inkludering»

Bærumsbarnehagen

[Barnehagemelding 2015-2025](#) skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Det utarbeides sentrale [kvalitetsplaner](#) for arbeidet i barnehagene.

I den første tre-årsperioden, 2015 – 2018, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Lekens betydning for barns utvikling
- Arbeid mot mobbing
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tillegg vil andre områder, som barn fra språklige minoriteter, foreldresamarbeid, barn med særlige behov, kosthold og fysisk aktivitet ha fokus. [Overgangen mellom barnehage og skole](#) er også et område det skal arbeides med.

LEKENS BETYDNING FOR BARN

Vi vil at alle barn skal ha en venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir barn med særskilte utfordringer rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

Slik jobber vi:

- Styrker alle ansattes kompetanse i lek, samspillferdigheter og egenledelsesferdigheter
- Styrke de ansattes observasjonsferdigheter
- Tilrettelegge for variert lek inne og ute rom og materiell
- Ha en fleksibel organisering og struktur på barnehagedagen

- Avsette store deler av dagen til ulike former for lek
- Ha voksenstyrte lekegrupper
- Arbeide med barns relasjonsferdigheter

ARBEID MOT MOBBING

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen.

I Emma Hjorth barnehage har foreldre og personalet våren 2016 utarbeidet punkter til mobbeforebyggende tiltak.

Dette gjør foreldrene:

- Hilse på hverandre i garderoben
- Hilse på alle barn
- Være med hverandre hjem
- Si sifra til personalet når de oppdager at det er noen som faller utenfor eller det blir snakket om et barn fra barna
- Snakke godt om alle barn

Dette gjør personalet:

- Vi går igjennom handlingsplan mot mobbing på første foreldresamtale.
- Vi bruker jevnlig observasjoner til barns lekemiljø. Dette skal synliggjøres i barnehagens HMS planer
- Vi tilbyr foreldreveiledning for å støtte foreldrene i foreldrerollen. Barnehagen har ICDP veiledere som drifter veiledningen.
- Vi har flere fester sammen med barn og foreldre i løpet av året for å skape inkludering og legge til rette for et bredere nettverk.
- Vi tilbyr barnehagens lokaler til arrangementer i foreldrenes regi.

REALFAG – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

Vi vil at alle barn skal oppleve undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.

Realfag er en samlebetegnelse på fag som matematikk, naturfag/natur og miljø, kjemi, fysikk, biologi og liknende. Felles for disse fagene er at man bruker naturvitenskapelige arbeidsmetoder.

Matematikk og naturfag er ofte en naturlig del av det som skjer i barnehagen. Realfag stimulerer barns kognitive utvikling og dette vil kunne påvirke senere prestasjoner både i realfag og andre fag..

Barn og voksne utforsker og lærer nye ting sammen. Det filosoferes, reflekteres og diskuteres. Aktivitetene gir muligheter for å komme innom mange og varierte områder fra rammeplanen, både inne og ute. Barna tar ofte med seg ideer og spørsmål i videre utforskning og frie lek, leken skal være sentral i barneaktiviteter som knytter lek og læring sammen.

Dette gjør personalet:

- Vi gir barna opplevelser knyttet til de ulike årstidene. Leke ute i barnehagen, og turer i all slags vær
- Vi bruker sansene til å oppleve. (ta på, føle, se, smake, høre).
- Gjøre ulike eksperimenter, studere detaljer i naturen (is, snø, stjerner, epler, dyr/kryp, planter/trær, sand)
- Hva de skal ha på seg ute – kaldt/varmt
- Barna er med og lager maten vi spiser (telle, vekt, måle, kjemiske reaksjoner)
- Kjennskap til de vanligste plantene og insektene i barnehagen og på de vanligste turområdene våre,
- Bruke bøker eller digitale verktøy for å finne svar på spørsmål sammen med barna.
- Kildesortering: Få mer erfaring og kunnskap om kildesortering, bruker gjenbruksmaterialer til estetiske fag.
- Vi tar vare på naturen. Miljøvern.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i [Lov om barnehager](#) og i [Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver](#).

Vurdering av siste barnehageår og hvordan dette har betydning for årets planer.

Vi har valgt å dele barnehageåret i fire perioder. Det er naturlige perioder som knytter seg til hverdagslivet og årets naturlige syklus. Hver periode lages det en felles plan for hele huset. Vi har dette året valgt å fordype oss i Teskjekjerringa , skrevet av Alf Prøysen.

Vi lager en felles tavle med ideer og forslag til fortellingene i forhold til fagområdene.(Rammeplanen 2017) Denne arbeidsmåten skaper felles lekearenaer for barna og et godt læringsmiljø for barn og personalet. Vi knytter metoden « Grep om begreper» til dette arbeidet.

I samarbeid med språksenteret har vi systematisert vårt arbeid til å jobbe temabasert gjennom hele året. Vi har jobbet etter og utarbeidet disse punktene:

Plan for arbeid med felles tema og fokusord:

1. Hvor lenge skal perioden vare?
2. Bli enige om et tema/bok alle kan jobbe med over tid
3. Alle gjør seg godt kjent med temaet/boken
4. Velg ut fokusord knyttet til tema, og vurder hvordan dette kan tilpasses ulike aldersnivå
5. Ha en idemyldring på hvordan en kan jobbe med
  - Temainnholdet – hvilke aktiviteter?
  - Begrepene – hvilke aktiviteter?
6. Hvordan kan temaet synliggjøres i landskapet slik at det holdes aktivt både hos barn og voksne?

Områder vi har jobbet spesielt med i barnehageåret 2017-2018:

- Skiskole for barn. Veldig stor mestringsfølelse for alle. Stort språklig utbytte. Tilbakemeldinger fra foreldre som syntes dette var et godt skritt i forhold til inkludering i det norske samfunn.
- Implemtering av ny rammeplan. Jobbet med å se praksis opp mot nye krav i ny rammeplan. Hva må endres? Dette fortsetter vi med i 2018-2019. Kurs med: Kari Pape med «innafor og utafor praksis» og Nina Nakling med livsmestring. For å få til endret praksis må vi snakke til hverandre og gi hverandre tilbakemeldinger. Starter nytt barnehageår med kurs i Feedback.
- Språktiltak for de minste med organisert musikktilbud en gang i uken med musikk pedagog. Virker positivt på utvikling av språk og konsentrasjon.
- Samarbeid med eksterne samarbeidspartnere har blitt systematisk jobbet med og evaluert. Barnehagen ansetter spesialpedagog på huset høsten 2018.
- Temakvelder med foreldre høsten 2017. En litt enklere utgave av ICDP.
- Oppfordret til familigrupper der hvor vi så at vi hadde flere barn som lekte tett sammen og trengte veiledning av voksne.
- Effektive ledermøter og avdelingsmøter. Utarbeidet kriterier og hensikt.

OMSORG

Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og er samtidig en forutsetning for barns utvikling og læring.

Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning.

Barnehagen er opptatt av å ha et sunt og helsefremmende kosthold i barnehagen.

I barnehagen vår handler omsorg om positiv relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre.

Slik jobber vi med omsorg:

- Foreldre og personalet er gode rollemodeller.
- Foreldre og personalet har en felles forståelse for det enkelte barns behov og for at barnet er en del av en gruppe.
- Personalet har fokus på verdier og normer som er representert i barnehagen i form av språklig mangfold
- Personalet har kunnskap om egen barnehages kulturelle og språklige mangfold slik at vi møter og møtes med respekt.
- Personalet veileder barna i samspill med andre mennesker.
- Personalet oppmuntrer barna til å formidle synspunkter og derved gi dem mulighet til deltakelse i et demokratisk samfunn.
- Personalet har fokus på fleksibilitet, ro, hvile, trygghet, gode og nære relasjoner.
- Personalet viser anerkjennelse for det enkelte barns følelser og behov.
- Utarbeidet egen tilvenningsplan med tilknytningspersoner.
- Vi serverer formiddagsmat i barnehagen.
- Vi tilbyr Halal mat til de som etterspør dette
- Fra jul til påske leier vi gymsal til de minste barna annenhver uke.
- Maxi barna får gå på skiskole i regi av Skiforeningen, i Jan/Feb
- Vi har også kjøpt inn ski og skisko til barnehagen, som barna kan bruke i barnehagen, og også låne med seg hjem.

LEKENS BETYDNING FOR BARNES UTVIKLING

Leken skal ha en stor plass i barns liv i barnehagen. Leken er en grunnleggende livs og læringsform som barna kan utrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen. Den gir barna glede, frihet og fravær av forventninger om å gjøre riktig. Det er selve lekaktivitetene og det som disse aktivitetene gir barnet av opplevelse som er det sentrale. Leken er barnas måte å være på, og har egen verdi i seg selv.

Barnehagen vår har et stort og flott uteområde. Vi har lekeapparater som er tilpasset små og store barn.

I Emma Hjort barnehage har vi fokus på;

- Støtte, inspirerer, og oppmuntre, viser engasjement for barns lek.
- Stimulere til egen lek og er aktive tilstedeværende og deltagende voksne som støtter barna i leken.
- Respektere og avbryte minst mulig, legge til rette for lekens vilkår/utvikling
- Tilbyr rom, utstyr og materiell.
- Avsette store deler av dagen til ulike former for lek.
- Arbeider med barns relasjonsferdigheter.
- Uterommet er delt i stasjoner med forskjellige leker som foregår i hele dagen.
- Lager lekearenaer i smågrupper
- Aktiv bruk av nærområdet

LÆRING

Barnehagen står for et helhetlig læringssyn der personalet skal fremme barnas allsidige utvikling av personlig, relasjonell og faglig kompetanse. Læring foregår i omsorgssituasjoner, dannelsingsprosesser, kontakt mellom voksen-barn og barn-barn, i lek og aktiviteter. *Omsorg* er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og er samtidig en viktigforutsetning for barns utvikling og læring. *Danning* er en kontinuerlig prosess som skjer i barnets samspill med omgivelsene. Det er en gjensidig samhandlingsprosess som forutsetter en bevisst refleksjon av voksne. *Aktiviteter og relasjoner* i barnehagen skal bidra til en dannelsingsprosess som forbereder barn til et flerkulturelt samfunn, solidaritet, demokrati og miljømessige utfordringer.

Personalet har fokus på:

- Felles forståelse for barnets behov for å utvikle seg personlig, sosialt og faglig ut fra eget nivå og egne interesser.
- Anerkjennelse for det enkelte barns følelser og mestringsbehov.
- Fokus på verdier og normer.
- Veileder barna i dannelsingsprosessen- leve sammen, ta hensyn, dele, vente på tur, forstå andres perspektiv
- Fleksibilitet, ro, hvile, trygghet, gode og nære relasjoner.
- Personalet er gode rollemodeller og tilbyr barna felles opplevelser og erfaringer

Slik gjør vi det;

- Vi ser barna som aktive deltagere i egen læring og støtter deres indre motivasjon ved å ta deres egne interesser, erfaringer og initiativ på alvor.
- Vi legger vekt på å fremme barnas undring, skaperglede og utforskertrang.
- Vi tilbyr barna aktiviteter som gir dem mulighet til å danne seg egne meninger og videreutvikle egne interesser.
- Vi jobber systematisk med å gi barna felles lærerike opplevelser og konkrete erfaringer som de kan mestre og bygge videre på i lek, og samhandling med hverandre.

Med dette ønsker vi at barna lærer å bli trygge på seg selv, være nysgjerrig på omgivelsene, mestre og har respekt for andre.

ORGANISERING OG STRUKTUR

Dagen i barnehagen er delt inn i aktiviteter og faste rutiner. Personalet skal møte barnet på en omsorgsfull måte gjennom å la barnet være en aktiv medspiller og bidragsyter i samspillet dem i mellom. I barnehagen vedsetter vi hverdagslivet som læringsarena.

Barnehagen gjør endringer etter hovedopptak 2018.

Vi fikk inn mange små barn og trengte å ha to småbarns avdelinger.

Etter å ha sett på antall barn til de to store avdelingene valgte vi å lage en avdeling med bare 5 åringene. Dette gjorde vi etter en diskusjon over hvordan vi kunne legge best til rette for språk og aktivitetstilbudet til alle på storbarnsavdeling. Vi ser at det er mange aktiviteter og arrangementer som er

rettet til skolestartere gjennom barnehageåret. I og med at det var 14 barn som er 5 år valgte vi å samle alle på en avdeling.

Slik ser dagen vår ut;

Klokken 7.30-900; Velkomst(Frilek inne)

Mål; Personalet ønsker barn og foreldrene velkomne når de kommer om morgnen og er tilstedeværende og aktivt involvert i aktiviteter med barn»

Klokken 9-12; Store barn; Voksenstyrte aktiviteter, samlingsstund og måltid

Mål for måltid: Å våge å prøve noe nytt

Små barn; Frilek ute på formiddag, samlingsstund og måltid

Klokken 12-14; Store barn; Frilek ute. Vi deler uterom og har forskjellige aktiviteter ut i fra innovasjon prosjektet LUP.

Mål. Barna skal oppleve en lekende personal.

Små barn; Stell/bleieskift/,Hvile/sove/ lek inne

Klokken 14-15; Håndvask/generell hygiene, måltid

Klokken 15-17. Frilek inne eller ut.

Barna velger aktiviteter ut i fra sine interesser.

Gjennom hele dagen tilbyr vi barna disse aktiviteter både inne og ute;

- *Konstruksjonslek- Duplo, Lego, kapla, tog-banen mm.*
- *Forming/ finmotorikk- Landart, male, klippe og lime, perle, tegne, sandkasse mm.*
- *Kognitiv/konsentrasjon- Puslespill, domino, kortspill, mm.*
- *Rollelek- Dukkerom, utkledningstøy mm.*
- *Grovmotorikk-sklie, husker, klatrestativ, hoppetau, sykle mm*
- *Regel leker – eks hauk og due, stiv heks, mm*

BARNES MEDVIRKNING

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring, De skal oppleve at de kan medvirke i egen hverdag. Personalet skal høre på barnas synspunkter om egen hverdag, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse. Barnas ønsker og behov skal møtes med en åpen og anerkjennende grunnholdning.

Dette har personalet fokus på:

- Barnas reaksjoner skal tas med i planlegging, dokumentasjons- og evalueringsarbeidet.
- Personalet er bevisst på at barn kan ha vanskelig for å uttrykke sine synspunkter verbalt, og følge opp barnet ved også å anerkjenne barnets kroppsspråk og ansiktsuttrykk, bekrefte og finne løsninger sammen.
- Barna skal oppleve at de får innflytelse på sin egen hverdag - komme med egne ønsker og klare å formidle når det er noe de ikke synes er bra (selv om det ikke alltid er deres løsning som velges).

Slik gjør vi det:

- Observerer barnas interesser.
- Forskjellige typer barnesamtaler.
- Planlegging i samlingsstund.
- Gjennomføring med hensyn til barnas bidrag.
- Evaluering med barna etterpå.
- At materiell/leker ligger tilgjengelige for barna.
- Barna har innflytelse på regler og rutiner.

DET PSYKOSOSIALE MILJØET

I Emma Hjorth barnehage har vi fokus på at barna har venner, har det godt med seg selv og andre, og at de har gruppetilhørighet og glede av samvær med andre.

Personalet har fokus på at;

- Barna omgås andre på en positiv måte,
- Barna øker evnen til å mestre problemer.
- Barna takler frustrasjon på en positiv måte.
- Barna er med å forme sitt eget liv ved å påvirke sin egen hverdag.
- Barna er synlige og deltar aktivt i samspill med andre og omgivelsen.

Slik gjør vi det;

- Vi legger til rette for at alle barn skal oppleve vennskap og danne relasjoner.
- Vi fokuserer på barnets medvirkning når mål og planer settes ut i livet.
- Vi organiserer og tilrettelegger for små grupper.
- Vi i bruker steg for steg metode i problemløsning sammen med barna
- Vi lydhøre barnas innspill.
- Vi er deltagende i leken i barns premisser.
- Vi gir trøst og forståelse i vanskelig situasjoner.
- Vi bruker glede og humor i samspill med barna.

SPRÅK

I Emma Hjorth barnehage har vi språkstimulering som et viktig satsingsområde. Vi voksne bruker språket bevisst i alle rutinesituasjoner gjennom hele dagen. Språkforskere er enige om at den viktigste språkstimuleringen førskolebarna kan få er begrepstrening og kontekstuavhengig samtaler, utenfor her og nå (Aukrus 2005)

Språkfremmende aktiviteter.

- Vi tilrettelegger for lek slik at barna lærer språk av hverandre.
- Vi benevner det vi ser rundt oss og det vi gjør.
- Vi har meningsfylte samtaler med barna
- Vi har dialogisk lesing som øker barnas ordforråd og kommunikasjon kompetanse
- Vi ser på bilder og samtaler med barna om innholdet.
- Vi synger sanger og bruker konkreter under samlingsstund.
- Vi har skiskole tilbud for barn og personalet.
- Steg for steg
- Vi har delt barnehageåret i perioder og jobber systematisk med utvalgte eventyr / fortellinger.

Slik har vi tilrettelagt vår språkmiljø.

- Vi skaper tid for tilrettelagt språkaktiviteter
- Gi barna erfaring som bygger opp begrepsforståelse.
- Fremme tillit mellom barn og voksne slik at barna føler glede og trygghet ved å bruke språket
- Personalet bruker morsmål i overgangen/tilvenning (morsmål-norsk)
- Lese-venner opplegg med skolebarn som skal bli fadder til Maxi gruppen

Blant språkmateriale vi bruker aktivt i barnehagen er;

- Snakkepakken.
- Språksprell.
- Språkposer.
- Barnesamtaler.
- Lær meg norsk før skolestart.
- Språk 4.
- Grep om begreper.

LIKESTILLING OG LIKEVERD

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. Barnehagen skal gi det enkelte barnet støtte og utfordringer ut fra egne forutsetninger og bidra til et meningsfullt liv i fellesskap med andre barn og voksne. Barnehagen skal være et miljø hvor ulike individer og ulike kulturelle ytringer møtes i respekt for det som er forskjellig. Et møte med noe som er forskjellig fra ens eget, gir muligheter for å utvikle en positiv nysgjerrighet overfor menneskers og kulturers likheter og ulikheter.

I Emma Hjorth barnehage har vi fokus på

- Hvert enkelt barn skal oppleve å bli møtt med respekt og anerkjennelse uansett bakgrunnen.
- Vi tilrettelegger for barn med særskilte behov.
- Vi gir barna mulighet til å påvirke dagen sin i barnehagen
- Vi tilbyr skiskole for Maxi barna.
- Vi bruker steg for steg metode i problemløsning sammen med barn.

FAGOMRÅDENE

Rammeplanen for barnehagene beskriver syv fagområder som inngår som en del av barnehagens læringsmiljø.

Slik jobber vi med fagområdene.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Vi har delt året i perioder med periodes eventyr og fortelling.
- Vi bruker språket i lek, samtale, konfliktløsning, spørre og fortelle
- Vi bruker språk i både formell og uformell læring situasjoner.
- Vi tilbyr barna aktiviteter som krever at de bruker språket sitt aktivt.
- Vi har konkrete og spill tilgjengelig for barna
- Vi har dialog og spontant samtale med barn ut fra sin interesse.
- I løpet av dagen deler vi barna i små grupper
- Vi bruker grep om begreper metodikken for at barna skal tilegne seg et større ordforråd.
- Vi har hengt opp bokstaver og tall i barnas høyde på avdelinger.
- Vi støtter barnas morsmål ved at personalet snakker morsmål med dem.

Kropp, bevegelse og helse

- Vi har et uterom med variert terreng og overflater som barna utforsker gradvis fra de begynner i barnehagen til de slutter.
- Vi har forskjellige leke apparater og utstyr tilgjengelig for barna i hele dagen.
- Uterommet er delt i stasjoner hvor det tilbys ulike aktiviteter
- Vi har fokus på sunn mat i barnehage.

Kunst, kultur og kreativitet

- Vi tar med konkrete fra naturen og lager landart i barnehagens uterom
- Vi tilbyr barna formingsaktiviteter både inne og ut
- Vi bruker gjenbruksmaterialer.
- Vi synger på flere språk.
- Vi dramatiserer eventyr og fortellinger vi jobber med.
- Vi lager film av bilder barna tar av ting som de synes er interessant.

Natur, miljø og teknikk

- Vi drar på tur i nærmiljø for å bli kjent med omgivelsen rundt oss.
- Vi drar på tur til biblioteket.
- Vi drar på tur i skogen og utforske planter, dyr, steiner, farge former, mm.
- Vi bruker kamera til å ta bilder av interessante ting vi finner i naturen.
- Vi bruker IKT til og finner ut mer om dyr og materialer vi finner i naturen
- Klimaklok: barnehagen jobber for å få miljøsertifisering grønt flagg.
- Vi bruker Emma sansehus og Emma Frisk hus

Etikk, religion og filosofi

- Vi bruker «steg for steg» metoden i jobb med sosial kompetanse
- Vi tar hensyn til forskjellige kulturer som er representert i barnehagen
- Vi lydhøre for barna og tar dem på alvor.
- Vi er gode rollemodeller for barna.
- Vi marker religiøse og andre festdager som er representert med de forskjellige kulturene

Nærmiljø og samfunn

- Vi markerer festdager og tradisjoner som er representert i barnehagen
- Vi deltar i aktiviteter som vi blir invitert til og som foregår i nærmiljø.
- Vi har felles aktiviteter med barnehagene som er rundt oss.
- Vi tar buss og tog når vi drar på lengre turer.
- Vi samarbeider med skolen
- Vi bruker skogen og nærområdet
- Vi besøker bondegård
- Trafikksikker barnehage. (se eget årshjul.)

Antall, rom og form

- Vi har et språkrom med spill og matematiske konkrete.
- Vi drar på tur i skogen og finner former og figurer.
- Vi bruker matematiske begreper i samtaler med barna
- Vi teller, måler, og veier mat vi lager.
- Vi har hengt opp tall og bokstaver i barnas rekkevidde på avdelinger.
- Vi tilbyr for eksempel pledd til å lage hytte

KULTURARENA

Fra Rammeplanen (2011)

Barnehagen har en viktig rolle som arena for utvikling av kulturell identitet. Vekselspill mellom formidling og barns egen aktivitet skal være en del av barnehagens særpreg. Barnehagen må være åpen for impulser fra den lokale, regionale, nasjonale og globale verden.

I barnehagen jobber vi med kulturkompetanse begrepet ut ifra en artikkel av Leon Mekonen 18.2.2013 (funnet på side til Lill Salole, Kryssekulturell.no)

Slik gjør vi det;

- Vi markerer høytider og merkedager som barna møter hjemme og samfunnet.
- Vi har til hensikt å formidle kunnskap, respekt, og forståelse av andres tradisjoner og festerdager.
- Vi er beviste på og ikke forkynner eller oppfordre til religiøse aktiviteter.
- Vi formidler fakta og symboler som er typiske innenfor hver tradisjon.
- Vi formidler forskjeller og likheter mellom ulike tradisjoner.

Markering av merkedager og tradisjoner i barnehage

Lucia.

Den 13. desember har vi en stemningsfull samling med barn, foreldre, søsken og personalet om ettermiddagen. Vi spiser hjemmebakket Lussekatter og drikker gløgg. Barna kler seg i hvitt og går i Luciatog mens de synger.

FN dag.

24 okt Internasjonal fest med solidaritetsaksjon, Lære om barn i andre land og dele goder man har. Avdelingene jobber med produkter som kan selges på ettermiddagen og med Unicef kortene i forkant. Kl. 15-17. Foreldre tar med mat.

Jul og Juleverksted.

Julen er den mest folkelige høytiden innenfor kristendommen og den som flest deltar i uavhengig av tro. Den er en høytid som er spesielt synlig i samfunnet. Derfor arbeider vi over en lengre periode med å gi julen et innhold ved å formidle sentrale juletradisjoner og julefortellinger. I løpet av desember arrangerer vi juleverksted, der vi deler oss i grupper og lager hjerter, lenker, nisser, stjerner og annen pynt som hører julen til.

Nissefest

Nisse er en skandinavisk eventyrskikkelse med rød lue og skjegg som bor i fjøset og forventer at det settes ut grøt til han på julaften. Ifølge gammel folketro eksisterte nissen i virkeligheten, og de som jobbet og arbeidet på gårdene tok ekstra hensyn til han. På nissefesten kler barn og personale seg ut som nisser, spiser grøt, går rundt juletreet og får besøk av nissen.

Karneval

Karneval er opprinnelig en katolsk tradisjon der man laget en fest som innledet den kristne fastetiden- 40 dager før påske.

På karnevalet kler både barn og personale seg ut, synger, leker, og slår katta ut av sekken. Kostymene lager vi sammen med barna i barnehagen med utgangspunkt i et eventyr. Derfor trenger ikke foreldrene kjøpe kostymer til barna. Etter evaluering våren 2018 velger vi å ta bort karnevalet. I vår barnehage har vi mange flere andre tradisjoner og merkedager som vi vil gi oppmerksomhet til. Karneval er en tradisjon som har blitt tatt inn i barnehagene og som ikke har noen stor tradisjon i det norske samfunnet.

Påske og påskelunsj

Påsken er en høytid innenfor kristendommen og markerer Jesu død og oppstandelse. Fortellingen handler om å bli gjort narr av og fysisk krenket, men likevel tilgi og reparere det vonde. Vi formidler at påskeuken har ulike navn og litt om hva som skjedde på de ulike dagene; palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag og påskesøndag.

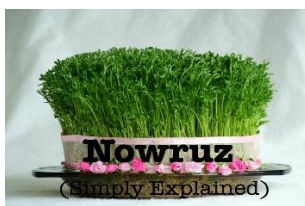
Diwali

Divali betyr «en rekke av lys» og er en lysfest som feires i oktober / november ved det hinduistiske nyttår. Tradisjonelt feires festen for å hilse gudinnen Lakshmi velkommen i håp om at hun skal bringe lykke for det kommende året. Til denne festen pyntes det vanligvis med en mengde små lys og kinaputter, det utveksles gaver og spilles spill. Vi markerer den hinduiske lysfesten Divali med malte telys. Barna maler telys i forskjellige farger og pynte med dem på et fat under et godt måltid.

Eid

Den muslimske høytiden Eid eler Id feires to ganger i året, der den ene markerer avslutningen på fastemånedens Ramadan, og den andre markerer slutten av pilegrimsreisen. Eid (id al-fitr) markerer slutten på fastemånedens Ramadan. Id (al- adha) markerer slutten på pilegrimsreisen. I barnehagen markerer en av festene årlig og pleier å gjennomføre markeringen med dans, fellessamling der vi synger sanger og viser hverandre antrekkene, dekker langbord og spiser god mat.

Newroz

Den kurdiske feiringen Newroz er både en nyttårsfeiring og nasjonaldag.

OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

Det siste året i barnehagen er et spesielt år for barna. De søker større utfordringer, er mer nysgjerrige og blikket vendes ut av barnehagen. Vi kaller gruppen hos oss MAXI barna.

Ved overgangen til skole sørger vi få at barna mestrer;

- Å sette i gang og avslutte en aktivitet alene
- Å konsentrere seg over tid
- Å ta imot beskjeder som blir gitt til gruppen
- Å kunne holde og føre en blyant, og beherske saks
- Å holde orden på klærne og tingene sine
- Å bli selvstendige ved på- og avkledning og toalettbesøk

Slik jobber vi;

- Vi har et samarbeidsmøte med skolen i forhold til hva som kan forventes og forventes at barna skal mestre før skolestart.
- Barna får aktiviteter som er tilpasset alderen.
- Barna er på en mini skole dag i mai.
- Alle gamle førsteklassinger blir invitert tilbake til barnehagen etter skolestart.
- Barnehagen har et eget møte for foreldrene til Maxi barna på høsten.
- Sammen med foreldre går vi igjennom rutinene for overgangen mellom barnehage og skole og hvordan barnehagen jobber.
- **Lese-venner:** Emma Hjorth og Kløverbakken barnehage har fått til et samarbeid med Emma Hjorth skole. Målet er å skape interesse og nysgjerrighet for bøker og skriftspråk. Det er også et ledd i å bli kjent og å bli tryggere med skolen.
- De elevene barna møter på skolen vil også være deres faddere i første klasse.
- Overgangsobjekter : sang – Stopp ikke mobb, lek – hauk og due, bok – Geitekillingen som kunne telle til ti.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- *Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (jf. [barnehageloven](#) § 1).*
- Alle foreldre blir møtt ved henting og levering av barna.
- Alle foreldre får tilbud om to samtaler i løpet av året, en på høsten og en på våre.
- Foreldre kan selv spørre om samtale ved behov.
- Alle foreldre har en samtale når barnet starter som ny i barnehage. Alle skal fylle inn barnets språkhistorie.
- Alle foreldre får et tilbud om besøksdag i barnehagen.
- Vi forventer at foreldre bidrar med å informere om barnets språk og språkmiljø hjemme.
- Vi forventer at foreldre gir beskjed når barnet skal ha ferie; høstferie, juleferie, vinterferie, påskeferie og sommerferie.
- Vi forventer at foreldre gir beskjed til barnehagen når barnet er syk.
- Vi arrangerer foreldremøter med foredrag om viktig tema som berører familielivet og barneoppdragelse.
- Vi informerer og opplyser om norske tradisjoner
- Utlån av ski for barn og foreldre.
- Foreldresamarbeid i markering av høytider og festdager.
- Vi arrangerer fester og sammenkomster sammen med foreldrene
- ICDP veiledning for foreldre.

Mer om ICDP og foreldreveiledning kan du finne på lenken nedenfor

<http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/04/Foreldreveiledning-i-Emma-Hjorth-barnehage.pdf>

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for

planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for ([rammeplan](#), kap. 4).

Hensikten med dokumentasjon og vurdering er å forbedre vår pedagogiske praksis. Vi bruker det som et refleksjonsverktøy, til å evaluere arbeidet vårt, og til å formidle til foreldre hvordan barnehagen jobber

Metoder for dokumentasjon vi bruker i barnehagen er;

- Progresjonsplan
- Årsplan
- månedsbrev
- Bilder og fotografier.
- Vise frem barnas arbeid.
- Barnas permer.
- Planlegningsskjema til aktiviteter.

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse ([rammeplan](#), kap. 1.7).

Kompetanseheving får personalet i barnehagen dette barnehageåret

- ICDP sertifisering – høsten 2018
- Realfag prosjekt med nærmiljøbarnehager og Emma Hjorth skole. Vi vil under dette prosjektet ha laget en grønnsakshage ute i hagen.
- Implementering av ny rammeplan – har lagt inn kapitler i rammeplan på personalmøter, planlegningsdager og refleksjongrupper. I løpet av året vil vi ha laget en ny årsplan med ny årsplanmal.
- Musikk for de minste med musikk pedagog
- Spesialpedagog ansatt på huset vil gjøre noe med tilrettelegning og inkludering i barnegruppen
- To pedagoger som tar videreutdanning i språk / språkmiljø og pedagogisk ledelse
- En pedagog som tar utdanning som spesialpedagog.

TVERRFAGLIG SAMARBEID

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen ([barnehagemeldingen](#), s. 24). «Tidlig innsatsteam» er et ambulerende team i Bærum, som består av barnehagen, PP-tjenesten, barnevern og helsetjenester, hvor foreldre kan få drøftet sin sak tverrfaglig.

Slik gjør vi det;

- Barnehagen samarbeider med barnevernet med meldinger og innhenting av opplysninger.
- Barnehagen jobber for å få til et tettere samarbeid rundt problemstillingen oppdragervold.
- Barnehagen samarbeider med PPT ved melding om bekymring om utvikling til enkelt barn.
- Barnehagen er med i et nettverk med ICDP veiledere som er koordinert av en helsesøster.
- Barnehagen har etablert et samarbeid med språksenteret med veiledning i forbindelse med å kvalitet sikre et godt språkmiljø for barn.